

"אם יתן איש את כל חון ביתו באהבה"

קווים לדמותו של הגה"ח רבי יחזקאל צבי יהודה מאירזאן זצ"ל – ראש ישיבת שערי תורה

בני המשפחה

בבואינו להעלות על הכתב את דמותו ואישיותו של אבינו זצ"ל, נקדים בדברי שלמה המלך ע"ה הכתובים במגילת קהלת [ה' י"א], מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל, ומפרש רש"י- מתוקה שנת העובד, את האלוקים. אם מעט, ימי שניו. ואם הרבה, ימי שניו. יאכל, שכרו המועט כמרובה. וכן ידוע שכאשר הרבי ה"אמרי אמת" הספיד את אביו ה"שפת אמת" אמר "שהיתה לו אריכות ימים", ותמה אחיו הרה"ק רבי משה בצלאל זצ"ל ה"ד שהרי נסתלק בן נ"ח שנים ומה אריכות ימים היא זו, וענה לו האמרי אמת שכונתו היא שהיו ימיו ארוכים ומלאים. ואכן אף על אבינו ניתן לומר כעין זאת, שאמנם ימי שנות חייו היו מעטים, אך ארוכים ומלאים היו, ובכל ימי חייו עבד את השי"ת בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו, ואף התמסר לחבר ולדבק רבים לתורה ועבודת השי"ת, והיה רב פעלים מקבציאל לתורה ועבודה, וכאשר בעוונותינו הרבים נחסר מאיתנו, חובה עלינו ללמוד ממעשיו וללכת בדרכיו ויהיה זה לו לזכות ולעילוי לנשמתו הטהורה.

תולדותיו וקורות חייו

אביו הרבני הנכבד הרב רפאל מאירזון ז"ל, נשלח בראשית שנות הזעם ע"י משלוח הילדים לאנגליה בהיותו בגיל בר מצוה, כאשר נפרד ממנו אביו ר' מאיר ז"ל צווה עליו שלא יעבור עליו יום ללא שיעור תורה, במשך אותה תקופה שהה לבדו בין גוים ומסר נפשו על קיום המצוות ועל כשרות המאכלים, ואף הקפיד על צואת אביו במס"נ ולא עבר עליו יום ללא שיעור תורה, ומשם הגיע לישיבתו הנודעת של הגאון רבי משה שניידר זצוק"ל ושם קיבל את אהבתו הרבה לתורה ואת זה השריש בבניו ונכדיו כל ימי חייו. בבואו לפרקו הקים את ביתו עם מרת אסתר ריבא בתו היחידה של הרה"ג רבי יחזקאל בורנשטיין זצ"ל אשר התגורר בוורשה ולמד בישיבתו של רבי הירש גליקזון זצוק"ל, ברבות הימים נסע ר' יחזקאל ללונדון לשמש ברבנות בכדי להביא פרנסה לביתו, באותה תקופה נפטרה עליו אשתו וקבע את מקומו בלונדון, שם שימש ברבנות עד תקופה קצרה לפני פטירתו, שאז עבר לירושלים מחמת רצונו להיקבר בא"י. ר' רפאל ומרת אסתר ריבא, כשרידים בודדים למשפחתם שנכחדה במלחמה, הקימו יחד מעפר את ביתם בעיר לונדון, ביתם היה ספוג באהבת תורה ויראת שמים, ורדיפת צדקה וחסד, עד יומם האחרון.

בכ"ט תשרי תשכ"ה נולד בנם האחרון, ונקרא שמו בישראל יחזקאל צבי יהודה, ע"ש הסבא רבי יחזקאל בורנשטיין זצ"ל, וצבי ע"ש אחד הסבים לבית משפחת מאירזון, ויהודה ע"ש רבי משה יהודה שניידר זצוק"ל. בילדותו נכנס ללמוד בת"ת יסודי התורה שם נפגש עם המחנך הגאון החסיד ר' מרדכי יוסף קמיונקא זצ"ל אשר באשו הגדולה הבעיר בחניכיו תבערת אש החסידות ורבים נמשכו לחסידות מכוחו. בשבט תשל"ז בהיותו בן י"ב שנים ביקר לראשונה בא"י, והסתופף במשך שבת שלימה בצלו של הרבי הבית ישראל זי"ע, כאשר דמותו הקדושה מותירה עליו רושם כביר לכל ימי חייו.

לאחר שנעשה בר מצוה נכנס ללמוד בישיבת גייטסעד שם עלה ונתעלה בתורה ועבודת השי"ת, ואף התחבר לחבורת החסידים בראשות הגה"ח ר' יוסל וינברג זצ"ל, לאחר מכן עלה לא"י ללמוד בישיבתו של הגאון רבי מאיר סאלאווייציק זצוק"ל שם קנה את דרך הלימוד הבריסקאית, והיה תלמידו חביבו של הגר"מ כל ימיו. עוד מבית אביו נקשר בקשר אמיץ לבית בריסק, כאשר אביו היה בידידות עם הגאון רבי בערל זצוק"ל ואף זכה

עם הגר"מ סאלאווייציק זצוק"ל

להשתדך עם הגאון רבי רפאל סאלאווייציק זצ"ל.

בהיותו בא"י הסתופף בחצה"ק גור ודבק ברבי הלב שמחה זי"ע, כמו כן הרבה להתרועע עם זקני החסידים ודמויות ההוד אשר בגור, מהם ינק וקיבל את יסודות החסידות, ובהשראת ענקי רוח אלו התחיל בגיל צעיר בדרכו הברורה בה דבק כל ימי חייו ואף מסרה לבניו ותלמידיו, לימוד התורה בעיון וביגיעה, בקדושה ובטהרה, יראת שמים ודקדוק הדין, הליכה בדרכי החסידות והתלהבות במצוות ובתפלה ובשבתות ויר"ט, והסתופפות בצל הצדיקים.

בהגיעו לפרקו הקים את ביתו עם תבדלחט"א אמנו הרבנית החשובה תליט"א בת הגאון הצדיק רבי מרדכי חברוני זצ"ל מראשי ישיבת חברון, שהיה ידוע בגדלותו בתורה ובצדקותו המופלגת, ואשר היה מקושר בכל נימי נפשו לרבי הבית ישראל זי"ע. זוגתו עמדה לימינו במסירות מופלאה בחינוך צאצאיהם לתורה ויראת שמים ובכל מפעלותיו הנשגבים, והיה ביתם בית ועד לחכמים, ובית של הכנסת אורחים, ובפרט בימי שבתות ויר"ט.

עד יומו האחרון היו ימי חייו מקשה אחת של תורה ועבודה, חיים של אהבת תורה ויראת שמים, עם ערלכקייט אמיתית, עם כל החיות ההתלהבות והברע"ן. תמיד דרש ותבע מעצמו עוד ועוד, והיה מוסיף והולך בכל עניני הנשמה, תמיד היה קובע לעצמו עוד לימודים, ומקבל על עצמו קבלות והנהגות חדשות, מעולם לא נח ולא שקט מעבודתו, ושום רוח או סערה לא הזיזה אותו מעקרונותיו. באמת הפנימית שבו, ובאהבת התורה העצומה שיקדה בו, היה טופח על מנת להטפח בבניו ובתלמידיו.

קצרה היריעה מלהכיל את מעשיו והליכותיו, אך ננסה בעז"ה לגעת ולפרט קצת מדרכיו וממעשיו הכבירים בכדי שנזכה לנגיעה במעשי אבות:

על התורה

מרגלא בפומיהו דרבותינו הקדושים שהדרך הבטוחה בעבודת השי"ת היא להניח עצמו בעמל ועיון התורה, עם קב חומטין של יראת שמים, ורק כך אפשר לבוא לרום כל המעלות. ואכן לימוד התורה היה הציר המרכזי בחייו, ורבות יגע בהבנת התורה ובבירור סוגיות. כמעשהו בחול כך גם בשבתות ויר"ט ובימי בין הזמנים ויומי דפגרא, תמיד הייתה התורה משוש חייו, ובה השקיע כל כוחו ומרצו, עם ריתחא דאורייתא ואהבת תורה מיוחדת שאין כמוה, את כל הון ביתו השקיע למען התורה ולמען חינוך צאצאיו לתורה.

בכולל בישיבת שפת אמת

לאחר נישואיו נכנס לכולל המפורסם "זכותא דמשה" שהיה ידוע כבית היוצר למרביצי תורה, [ואכן רובם ככולם של בוגרי הכולל הינם מרביצי תורה מפורסמים], שם היה יושב במשך כל היום, ידידו מאותם ימים מספרים על ההתמדה שלו ועל הברען והריתחא דאורייתא שהפכו את כל הכולל למדורת אש יוקדת של תורה, תמיד היה חותר להגיע לפשט האמיתי, ולא נח ולא שקט עד שהגיע לבהירות מלאה בסוגיא. לאחר מכן בניסן תשנ"ה נכנס לישיבה הגדולה "שפת אמת" שם שימש כנ"ל, ושם דבק במורו ורבו המובהק רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שאול אלתר שליט"א והיה לאחד מחשובי שומעי לקחו.

שם גם הקים כולל לאברכים מצוינים ועמד בראשו, היה מחדיר באברכים אהבת תורה, והיה מדרבן אותם תמיד לכתוב ולסכם, וכאשר היה אברך כותב 'חבורה' טובה היה שש ושמח ומתפאר בו לעיני כל הכולל עם שמחה אמיתית שאברכים עולים ומתעלים בתורה. תמיד היה מעורר אותם לנצל את השנים הראשונות אחרי הנישואין, באומרו שבשנים אלו ישנם הרבה פחות טרדות והפרעות,

וכדאי מאוד לשקוע אז בתורה לפני שיהיו טרודים יותר. ואכן בימי השבעה סחו כמה ת"ח מבוגרי הכולל, שהם חייבים לו הכרת הטוב על שבזכותו התחברו לתורה ועד היום הם יושבים באוהלה של תורה.

בשנים אלו זכה גם כן ללמוד בחברותא עם הגאון ר' בער'ל וייס שליט"א גאב"ד קרית צאנז, וקנה אז ידיעה נרחבת בהלכות שבת ובעוד עניינים וסוגיות בש"ס. בשנת תשס"ג נסגר הכולל בישיבת שפת אמת מחמת אילוצים שונים, אז קבע אבינו את מקומו למשך כשנה בביהמ"ד "מתיבתא" בירושלים, עד לפתיחת ישיבתו הקדושה באלול תשס"ד, בשנה זו המשיך לשקוד על תלמודו ורכש ידיעות בשו"ע י"ד.

עם יבדלח"ט גאב"ד ירושלים והגר"ד וייס שליט"א

כותלי ביתו ספוגים בתורתו ועבודתו, הרבה אהב לשבת וללמוד בביתו, וקול ניגון הלימוד הערב שלו תמיד נשמע בביתו. נוהג היה לכתוב כל מה שלמד ובירר, הן את השיעורים שאמר בישיבה, והן את שאר העניינים שלמד וליבן. בכל פעם שגמר מסכתא או שגמר ללבן סוגיא היה חוזר הביתה שמח וטוב לב ומספר בהתרגשות לילדיו שזכה ללמוד ולכתוב ענין זה או לגמור מסכתא זו.

רגיל היה לשתף את כולם בחידושיו, כאשר מתקשה היה בקושיה מסוימת ידעו כל בניו ומכריו בצערו, וכאשר נתיישרה לו קושייתו היה שמח ומאושר ומספר לכולם בהתרגשות את התירוץ. בכל עת אשר היה פוגש תלמיד חכם או בן עליה היה רץ אליו ומקשה לו

קושיה שהיה עסוק בה או חידוש שנתחדש לו באותה עת. וכן סיפרו בימי השבעה בני משפחתו של אחד הרמ"ם בישיבה שפעם צילצל לביתם בשעה מאוחרת, מכיון שאותו ר"מ לא ענה כבר בפלאפון, ואמר שהוא מחפש אותו דחוף, למחרת בבוקר שאלו בני המשפחה את אותו הר"מ מה היה כ"כ דחוף לר' חזק'ל בשעה מאוחרת, והתברר שהיה לו תירוץ על הקושיה שהקשה לו אתמול ולא יכל להתאפק מרוב שמחה והיה חייב לשתפו בתירוץ.

מדת אהבתו לתורה התבטאה גם בהנהגתו בפני לומדיה, שכן בכל הזדמנות שנקרתה לידו היה מכבד את לומדי התורה ותלמידי חכמים, והיה אוהב אותם אהבת נפש, מעריך ומכבד אותם בהערצה גלויה. ואף כאשר היה רואה צורבים צעירים מצליחים ומתעלים בתורה היה מעודדם ומחזקם, אף אם לא היו ממכריו או מתלמידיו, אלא סתם בחורים מביהמ"ד. וכה סיפר אחד מבאי ביהמ"ד, שכאשר בנו שהיה בחור צעיר בישיבה קטנה הוציא לאור קונטרס שלם על אחת הסוגיות הקשות שבש"ס, תכף הגיע אליו ושיבח לו את בנו בהתפעלות, כאשר לאחמ"כ ניגש אף לבחור בעצמו ושמח עמו ועודדו להוציא עוד ועוד.

בכל יו"ט היה לומד את עניני החג, אם בבקאות שהיה לומד את המסכתא של החג, ואם בעיון בעומק ההלכה שהיה תמיד מלבן ענין מענייני החג בעיון והרחבה, ובכל ביקורי החג כשהיה נפגש עם בן תורה או עם המשפחה היה מדבר עמם בעניינים אלו, בחלופי ימי החג היה מעלה את הדברים ע"ג הכתב. גם כאשר יוצא היה לנפוש בשוויץ או במקומות מרגוע אחרים עם בני המשפחה, היה יושב והוגה שעות רבות, וכמו התנתק מן העולם שסביבו. גם בהליכתו בהרים עסוק היה בסוגיות התורה בעומק העיון. מסביר היה כי במקומות אלו האדם שרוי ברוגע מיוחד ויכול לחדש ולחדד יותר, ואכן בעתים אלו מרבה היה בכתיבת חידושי תורה, וכן היה מתקשר לידידיו בארץ להרצות להם את חידושיו.

ידועים דברי ה"אור החיים" בפרשת כי תצא שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות התורה היו משתגעין ומתלהטין אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה וכו', אכן היה אבינו דוגמא וסמל לדברים אלו, באשר זכה להרגיש במתיקות התורה והיתה התורה חביבה בעיניו יותר מכל מעדני עוה"ז, והיה משתגע ומתלהט אחריה באהבה עזה עם כל חושי וכוחותיו, ונתן את כל הון ביתו באהבה בשביל התורה. אף רבינו רה"י שליט"א התבטא על כך בהספידו, שנשאר ישיבה יונגרמן למשך כל ימי חייו, ועמד יפה בנסיון העושר, ולמרות שהיה צריך להתעסק במסחר לא נמשך אחריו, וכל עסקיו היו בעיניו כלאחר יד, אך מהותו ואישיותו היו בתורה ומשאלתו היחידה היתה רק שבתי בבית ה' כל ימי חייו.

הנהגת הישיבה והרבצת תורה

פרק מרכזי ומיוחד בחייו היה הנהגתו את הישיבה והעמדת והדרכת תלמידיו. בשמחת שבע ברכות לבתו האחרונה שהתקיימה בחורף האחרון לחייו, התבטא שיש לו שני בנים יקרים, האחד הם בניו וחתניו החשובים שליט"א, והבן השני היא הישיבה הקדושה שהקים. ואכן זכה וישיבת "שערי תורה" ידועה בשמה הטוב, וניצבת בכותל המזרח של עולם הישיבות החסידיות, והעמידה מתוכה לגיונות של תלמידי חכמים ומרביצי תורה, דיינים רבנים ומחברי ספרים.

כמסופר לעיל, לאחר שנסגר הכולל בישיבת שפ"א עלה ברעיונו להקים ישיבה גדולה, כהמשך לישיבה הקטנה הנודעת "שערי תורה" בראשות הרה"ג רבי יעקב וויל שליט"א, וגילה אז כוונתו שאינו עושה כן בשביל כבוד ולא בשביל ממון, אלא כדי שיוכל הוא בעצמו להישאר עם חיות בתורה כל חייו, ולזכות להרביץ תורה ולהעמיד תלמידים הרבה. וכן העיד עליו הרה"ג רבי יעקב וויל שליט"א בהספידו בלויה "שום נגיעה לא היה לך, לא חיפשת משרה ולא חיפשת כבוד ולא חיפשת תעסוקה, רצית רק תורה ותורה ללמוד וללמד".

היתה הישיבה בבת עינו ונתן נפשו ומאודו למען הצלחתה, וזכה להרביץ שם תורה ח"י שנים, ולהחדיר בכל תלמידיו אהבת תורה בוערת, באשר הוא עצמו היה סמל ודוגמא מהלכת של אהבת התורה, ועצם אישיותו והווייתו בישיבה החדירה בלב כל התלמידים שהתורה נחמדה מזהב ומפז רב ומתוקה מדבש ונופת צופים. תלמידים רבים סיפרו שכבר במבחן לקבלתם לישיבה ראו את אהבת תורה שבערה בו, וכאשר שמע סברה חדשה או מהלך חדש, שכח כלל שהוא באמצע מבחן, והתלהב על החידוש ובדק בספרים אם זה נכון ואמיתי וכן היה מחדד את הדברים.

שיעוריו הנודעים היו עם ריתחא דאורייתא וברע"ן מיוחד, והיה שמח עם כל תירוץ ועם כל מהלך. החדיר בבחורים את החשיבות לדייק בדברי רש"י ותוס' והראשונים, גם היה מלמד איך לצאת בבהירות מכל סוגיא ולדעת ברור את כל שיטות הראשונים והסברות. הרבה ינקו ממנו תלמידיו חשק וצמאון לתורה, לדעת אותה, לעמול בה, לברר ולחקור וללבן את סוגיות הש"ס, ולסכם ולכתוב עד שיהיו מחודדים בפייהם.

במסירת שיעורו בישיבת שערי תורה בשנת תשע"ז

פעמים רבות כאשר הקשה בחור קושיה חזקה או אמר איזה דבר חידוש, היה רץ בכל ביהמ"ד אל הרמ"ם וטובי הבחורים ומרצה בפניהם את הקושיה, עד שהיה נמצא המהלך לישיב הדברים ואז היתה נוחה דעתו ומתענג על הדברים, לאחר מכן היה משבח את

הבחור ומדבר על כך בשיעור בשמחה ובהתלהבות. תדיר היה שם על לבו לוודא שהדברים נקלטו בלב התלמידים, למחרת השיעור היה מסתובב בין הבחורים ומברר ומלבן אתם את הדברים.

סיפר אחד התלמידים שפעם התקשר אליו קרוב לכניסת השבת בדחיפות, שמצא תירוץ על מה שהקשה לו בבוקר, וביקש ממנו לעלות אליו בליל שבת בכדי שיוכל להגיד לו את התירוץ, ומרוב חביבות הדברים לא אזר כח לחכות ליום ראשון. כן ארע כמה פעמים שהיה מתקשר למשיג בישיבה בצהרים ומבקש את בחור פלוני, בכדי לתרוץ את קושייתו שהקשה בבוקר. קרה פעם שהשאייר הודעה לאחד מהורי התלמידים בשעה מאוחרת, שייגיד לבנו שיש לו פירכא על המהלך שאמר בסדר בישיבה.

מאד חיבב את תלמידיו והיה שמח בהצלחתם, כשראה בחור מצליח ומתעלה היה משבח ומעודדו מכל הלב, רגיל היה לומר לתלמידיו לפני פורים שאיננו צריך משלוח מנות, ומי שרוצה להביא לו משלוח מנות שיביא לו 'חבורה' כתובה ומסודרת, לאחר מכן היה לוקח איתו את הדפים כשהיה נוסע לפוש בשוויץ ושם היה קורא אותם והיה שמח ומתענג עליהם.

אף לאחר שיצאו מן הישיבה דאג תמיד להצלחתם הרוחנית והגשמית, היה עוזר להם להתקבל למקומות לימוד טובים וחזקים. תמיד דירבן את תלמידיו להמשיך ללמוד וללבן את סוגיות הש"ס בסגנון הלימוד הישיבתי, כמו כן הקים ועזר לפתוח כולל עיון בים-למען יוכלו האברכים לאחר נישואיהם להמשיך וללמוד בצורה ישיבתית ולהתעלות בעיון התורה. מי מתלמידיו שהיה פוגש היה מתעניין עמו על לימודיו, והיה מתענג לשמוע על המשך עלייתו וצמיחתו בעיון התורה. כמה כואב ומצטער היה כאשר היה שומע על בעיות וצרות של בוגרי הישיבה, והיה עוזר להם בגופו ובממונו.

בריתחא דאורייתא אחרי השיעור

עם תחילת הזמן היה מוסר בהיכל הישיבה דרשה לפתיחת הזמן, בה היה מעורר על החשיבות והזכות של מי שזוכה לשבת בבית ה' ולעמול בתורה וללבנה בעיון וביגיעה עם כל החושים והאיברים, שרק זו היא הדרך לנצח את היצה"ר, ורק ע"י לימוד התורה בעיון וביגיעה בקדושה וטהרה ובהוספת קב חומטין של חסידות ויראת שמים, אפשר להתחבר באמת אל התורה ולהיות בני תורה ודבקים בקב"ה לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם. היה מסביר תמיד שרק ע"י התורה אפשר להגיע לאושר אמיתי, וכל הבלי העוה"ז אינם שוים מאומה ואינם מביאים לשום סיפוק. והיו הדברים יוצאים מפנימיות לבו בהתרגשות ובדמעות, ונכנסים אל לבבות השומעים ונחקקים בזכרונם לאורך כל ימי חייהם. בימי השבעה העידו רבים מן התלמידים שלמרות חלוף השנים דבריו נחקקו בעצמותיהם, ופעלו בהם להשתנות ולהטיב דרכיהם ולהגביר חיילים בתורה ועבודה, ואף ציטטו מלשונותיו ורעיונותיו שנותרו חקוקים במדעם.

רבים מהם הזכירו במיוחד את מעמד פתיחת זמן הקיץ בשנת תשע"ב, זמן קצר לאחר פטירתו של הרבי בעל ה"ישועות משה" מויזניץ זצוק"ל, כאשר סיפר בדמעות שליש מה שראה בעיניו בשהותו עם הישועות משה בשוויץ בחודשי הקיץ, כאשר מיד בצאת השבת התישב ה"ישועות משה" ללמוד עם השטרימ"ל בברען וחיות עד לאור הבוקר, וזה לאחר כל עבודתו הקדושה בשב"ק בתפילות ובשוה"ט, והפליא בגודל אהבת תורתו.

בנוסף גם היה מגיע לדרוש בשבתות בישיבה או כאשר יצאו לשבתות התאחדות, או אז היה מרעיף על לבבות הצורבים ווארמקייט לשבת ולמצוות, והיה מספר איך היו נראים השבתות בצל הצדיקים אשר אצלם הסתופף בצעירותו, כמו המעמד היוקד של קבלת שבת אצל ר' יהודל'ע מדזיקוב זי"ע, והשבתות בהם זכה לשבת בצל הישועות משה מויזניץ זי"ע בחודשי הקיץ בצעירותו. רגיל היה להרחיב בדברי ה"מאור עינים" זי"ע בפרשת כי תשא שבשבת לא צריך משכן משום שבשבת לא חסר כלום והקב"ה שורה בתוך בני"י, כן היה מעורר את הבחורים שבכדי לזכות לקדושת שבת צריך להכין ולקדש את עצמו בתורה וקדושה, וכמובן שאת השבת עצמה יש לנצל לעליה בתורה ועבודה.

נהג אף לעשות בשבתות אלו 'סימפוזיון' בו היו עולים על הפרק שאלות בעניני הישיבה וכדומה, או אז היו שופעים ממנו הדרכות חיים בתורה ועבודה, בתוספת סיפורי צדיקים ודברי חיזוק שגרמו להתעוררות רבה בקרב הבחורים. באחת השנים שאל אחד הבחורים שאלה בסוגיא הנלמדת באותה העת בישיבה, ואורו פניו לראות שזה כאבם של בחורים וחיבב את השאלה והחל להרצות בפניהם שיעור שלם בכדי לישוב את קושייתו, כאילו היה זה עתה בהיכל הישיבה, והוסיף ואמר שכל שאר העצות והדיבורים שדיבר הינם טובים ומועילים אך המשקיע עצמו בתורה עם כל חושיו זהו הפתרון המוצלח ביותר לכל ההתמודדויות והבעיות.

"איך נפלו גיבורים ויאבדו כלי מלחמה" ... וכפי שמבאר המלב"ם שלפעמים אף שנפלו גיבורים אך עדיין יש גיבורים אחרים שישתמשו עם כלי המלחמה, אך כעת נפלו גיבורים ויאבדו כלי מלחמה, שאין בדומה לו בכלי מלחמתו, איך שכל חושיו וכוחותיו הכניס בישיבה ברצון אמיתי ופנימי של ללמוד וללמד, באהבת התורה שבערה בו, ובדרשותיו החזקות שיצאו מנהמת

ליבו הטהור ובדמעות שליש. באישו והתלהבותו ובמסירות נפשו זכה והרביץ תורה בישיבה ח"י שנים והעמיד עשרות ומאות תלמידים.

לא היתה דעתו נוחה מאותם אלו שקראו לו ראש ישיבה, ותמיד ביקש ורצה רק את הדבר בעצמו שיהיה בית זה בית שמגדלין בו לגיונות של ת"ח, בית היוצר לתורה יראת שמים וחסידות, ועל זה עמל יומם ולילה במסירות נפשו, בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו, ונתן מהודו ומהונו למען הקמת והצלחת הישיבה, למען יגדלו חסידיש'ע בחורים למדנים ותלמידי חכמים ההולכים בדרך המסורה לנו מדור דור. "אוי נא לנו כי חסרנו כל זאת":

על העבודה

אחד מעמודי התווך בעבודת קונו, היא עבודת התפילה, תפילתו היתה כבן המתחטא לפני אביו, היה שופך את ליבו בדמעותיו הרותחים בכל תפילה. בכל בוקר היינו מתעוררים משנתנו לקול בכיותיו מנהמת ליבו בהתחננו "ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה". רבים קיבלו התעוררות מתפילותיו החמות ומבכיו בתפילת אהבה רבה ובתפילת שמו"ע יום יום. תמיד ביכר להתפלל במקום שמתפללים בו בהתרוממות ובהתלהבות, והיה משקיע כוחות רבים בתפילתו, ובפרט בשבתות וי"ט. ביותר היה הדבר בימים הנוראים שאז היה מתעטף בטליתו ומוריד דמעות כמים, דמעות של בקשה, דמעות של תשובה ותשוקה.

חק קבוע היה אצלו להגיע לתפילה לאחר לימוד גפ"ת זמן ממושך, בשבתות וי"ט היה מקדם את קימתו ביותר ולומד שעות מרובות. כן היה נוהג להגיד פרקי תהילים לפני התפילה בשבת בבוקר, ובבואו עם הספר לפני המלך או אז היה מתפלל בהתלהבות עם כל האברים וכל עצמותיו אמרו ה' מי כמוך.

כל דבר שהיה נצרך לו היה מבקש על כך מהקב"ה מנהמת ליבו. רגיל היה ללכת תמיד לקברי צדיקים ולכותל המערבי לבקש ולהתחנן על כל צרכיו. תפילת השל"ה היתה שגורה על לשונו תמיד, ולאחר פטירת רבו ה"פני מנחם" זי"ע עשה לעצמו קביעות לבוא בכל ערב שב"ק בעת הדלקת הנרות על קברו להתפלל על צאצאיו ולומר תפילת השל"ה בדמעות שליש.

קשר מיוחד היה לו לאבינו עם הציון של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, רגיל היה לנסוע תמיד לשבת שלפני ל"ג בעומר למירון, גם הנהיג לעצמו לנסוע לשם לשבת סליחות בצטטו את דברי ה"אמרי חיים" מויזניץ זי"ע שרבי שמעון הוא עורך דין טוב, שבתות אלו הוקדשו לתורה לתפלה ולתשובה והיו הכנה לקראת הימים הנוראים. אף בהיותו בימי בין הזמנים במושב אור הגנוז הולך היה בכל יום לתפלת שחרית בקבר הרשב"י, תפילותיו שמה היו בדביקות והיה שופך ליבו ונפשו כמים נוכח פני ה'.

עם יבדלח"ט רבינו ראש הישיבה שליט"א

על גמילות חסדים

העיד עליו רבינו רה"י שליט"א בהספידו בהלוויה שעמד יפה בנסיון העושר והשתמש עם כספו לדברים האמתיים והחשובים. כבכל דרכיו גם בענין זה בירר לעצמו היטב את הדרך הנכונה באופן ההשתמשות בממון עפ"י התורה הקדושה, פשוטים היו אצלו דברי חז"ל שהממון הוא רק פקדון אצלו. אירע והשתתף פעם במסיבה של צדקה להצלת משפחה בנוכחות רה"י שליט"א, וכנהוג בארועים ממין זה היה שם שולחן ערוך במיני מאכל מכובדים, התבטא אז

רה"י בהביטו אל הנוכחים, שהלא האנשים הנמצאים כאן אינם זקוקים לדברים אלו בכדי לבקש מהם צדקה. אכן נתן במשך השנים סכומים אדירים לגבאי צדקה נאמנים ולנצרכים שונים ולמפעלי תורה וחסד, והכל בצינעה ובדרך כבוד. גם הלוואות

ענק נתן אף לאנשים שבקושי הכירם, סיפר אחד ממכריו אשר היה צריך להשיג כסף למטרה חשובה והתלבט היאך להשיג את הסכום הגדול הנדרש לכך, וכשהגיע לספר לו על כך מיד הכיר בצורך ובחשיבות הענין, וברוחב לב נתן את הסכום הנדרש כולו.

ביתו היה ידוע כבית של הכנסת אורחים כאשר בכל חג ובשבתות שונות הסבו על שלחנו עשרות אורחים מידידיו ותלמידיו וקיבלם תמיד במאור פנים וברוחב לב.

ראשית חכמה יראת השם

ידוע היה אבינו כי רא שמים אמיתי המדקדק בקלה כבחמורה, מחמיר היה על עצמו חומרות והידורים שונים, ברח מכל ספק איסור ובכל דבר עשה לו רב. כולנו מבקשים "חיים של יראת שמים ויראת חטא", אך היה הוא דמות מוחשית לכך. הקפיד מאד על כשרות המאכלים וכשנקלע למקומות עם הכשרים שאינם מהודרים היה נושא עמו את האוכל הנצרך לו, וממנו בלבד היה אוכל.

בימים שלפני סוכות היה טורח הרבה למצוא ד' מינים מהודרים, ואף היה מפזר הון רב על כך. לפעמים ארע שלאחר שכבר מצא אתרוג לפתע מצא אחר מהודר יותר והיה קונהו גם כן. ועם הנץ החמה של י"ט ראשון היה מנענעו בשמחה גדולה ובחביבות גדולה. כן גם היו לו חומרות והידורים במצות, ואף נוהג היה לאפות מצות מצווה בערב פסח בתוך ביתו עבור ליל הסדר, עם כל החומרות והדקדוקים. לפני אפיית המצות היה שופך ליבו בפרקי תהילים בתחינה שיצליחו המצות ושלא יארע מכשול, ואילו לאחר האפיה היה פוצח ברקידה מרוב שמחה, וכבר היו שנים בהם אמר את ההלל ברוב שמחה כמנהג חסידים.

והיו מתחמם כנגד אורן של חכמים

מדת חסידותו ודבקו בצדיקים וחכמים היתה מיוחדת במינה, מכתת היה רגליו לראות את עבודתם בקודש של צדיקי אמת, וינק מהם חיות לתורה ועבודה. קשה לתאר בכתובים את עוצמת הקשר שלו אליהם, ואיננו אלא כנוגעים ולא נוגעים. בימי בחרותו עוד הסתופף בצלו של הרבי ה"לב שמחה" זי"ע, לאחר מכן דבק בכל נפשו ברבי ה"פני מנחם" זי"ע, השמועס'ן הבורחים באש היו חקוקים בעצמותיו במשך כל ימי חייו והיה שואב מהם תמיד חיות, בכל שבת ובכל יו"ט היה נזכר בערגה בדברותיו הקדושות, והיה חוזר עליהם בשולחן השבת. רגיל היה לומר שבשמים נוספה עליו תביעה שהרי זכה לשמוע את דברותיו הקדושות בלבית אש מדי שבת בשבתו. כן היה תלמיד מובהק של יבדלחט"א בנו רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שאול אלתר שליט"א, בו דבק כל חייו והיה מתייעץ עמו בכל דבר, ואף ינק משיחותיו ודרשותיו בצימאון עז.

עם יבדלח"ט אדמו"ר מטשערנוביל שליט"א

בהיותו בחור היה נוסע עם אביו בחודשי הקיץ שם גם היה שוהה הרבי ה"ישועות משה" מויזניץ זי"ע, כל ימי חייו שח אודות השבתות הנעלות בהם זכה לינוק מקדושתו ותורתו ועבודתו, והיה חוזר על אמרות רבות ששמע ממנו באותם הימים ונשארו חקוקים בעצמותיו. בא"י הלך רבות לראות את מעמד קבלת שבת של הרה"ק

רבי יהודל'ה מדזיקוב זי"ע, והיה מתאר תמיד לבניו ותלמידיו איך שהיו פניו בוערות כלפידים בעת קבלת שבת, ואיך שאף בימי חולשתו הגדולה בהגיעו ל"בואי בשלום" היו פניו בוערות ברשפי אש קודש. לאחר מכן שהה רבות אצל הרה"ק רבי מרדכי מראחמסטריוקא זי"ע.

עם יבדלח"ט אדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א

פרק מיוחד בחייו היא התבטלותו ליבדלחט"א כ"ק האדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א ממנו ינק מלא חפנים חיות ושמחה בעבודת ה'. היה רץ להתברך אצלו בכל עת מצוא, ואף דירבן את תלמידיו ללכת לראות את עבודתו בקודש בהדלקת נרות חנוכה. עד השנים האחרונות היה מקפיד להגיע בכל שב"ק, אם בליל שב"ק או בסעודה ג'. כן היה הולך בכל הושענה רבה לראות את עבודת הנענועים, ובעוד זמנים ומועדים בשנה. בכל התלבטות שהיתה לו היה נוהג ליטול עצה מכל הזקנים הללו ולא עשה דבר בלי עצתם וברכתם. אוהב היה לחקור אחר מעשיהם של צדיקים והיה מדבר ומספר הרבה על צדיקי קמאי על מעשיהם ועל עבודתם. וכן תמיד היה מסתובב בין זקני החסידים ועוקב אחר מעשיהם והנהגתם, והיה יונק מהם ווארטער וחסידיש'ע מעשיות ועצות והדרכות בעבודת ה':

תקופתו האחרונה

לפני כשנה חלה במחלה הקשה ל"ע, ואז נתגלה בעוז כוחו ותוקף אמונתו. המשיך ביתר שאת בסדר יומו בתורה ועבודת ה' ובהרבצת התורה בישיבה, גם כשתקפו יסוריו המשיך למסור שיעוריו בישיבה, והתבטא אז כי כאשר הוא נמצא בישיבה אין הוא זוכר ממחלתו כלל. אף כאשר כבר לא עמדו לו כוחותיו ללכת לישיבה המשיך למסור שיעורים בביתו, בעת מסירת השיעורים לא היו ניכרים עליו יסוריו ומחלתו והיה שמח בשמחת התורה עם אותו ריתחא דאורייתא כמו בכל השנים. גם כאשר נמנע ממנו למסור את שיעוריו המשיך ללמוד את הסוגיה הנלמדת בישיבה באשר קיוה כל העת שיוכל לחזור למסירת השיעורים.

לאחר מכן נאלץ להתאשפז בבית החולים, והיה מתחזק וחוזר על דברי צדיקים שגם יוסף הצדיק רצה להיות אצל אביו וללמוד ממנו, אך הבין שרצון ה' הוא שיהיה במצרים בבית פוטיפר, וזהו תפקידו ותיקונו, וקיבל הנהגת ה' בשמחה ובאהבה. עוד אמר שהוא מרצונו היה ממשיך ללמוד ולעבוד את ה', ואם רצון הקב"ה ללוקחו מן העולם, אזי נחשב הוא כאנוס, וכחישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה שמעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. וכדברים האלו כתב ה"אור החיים" הקדוש בפרשת חיי שרה כי כל צדיק שלא השלים ימיו לסיבה ידועה, לא יגרע ה' מצדיק מה שהיה מרויח אילו חי שניו שלימים, וישלים לו שכרו על כל השנים שלא פעל בהם דבר, כי יאמר אליו אילו הייתי חי תאותי היתה לסגל דבר טוב, עי"ש.

למגינת כל לב השיב נשמתו הטהורה בליל שב"ק ויקהל - שקלים כ"ה אדר א' ובמוצש"ק התקימה הלויתו ונטמן בהר הזיתים בהשתתפות תלמידיו הרבים וקהל רב.

יה"ר שיהיו הדברים לחיזוק והתעוררות לע"נ הטהורה אשר זה היה חפצו ומגמתו כל חייו להגדיל תורה ולהאדירה ולעשות נחת רוח לבורא יתברך, ושימליץ טוב בעד אמינו החשובה שעמדה לימינו בכל מפעליו ובעד כל משפחתו ובעד תלמידיו הרבים, ונזכה לתחית המתים בביאת גו"צ בב"א:

עם יבדלח"ט הגר"מ שפרן שליט"א

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים